CULTIVAREA LIMBII

DE

ACADEMICIAN IORGU IORDAN

Începînd cu numărul de față, revista noastră deschide o rubrică nouă cu titlul de mai sus. Se împlinește astfel o dorință, destul de veche, nu numai a autorului acestor rînduri, care este responsabilul noii rubrici, ci și a numeroși alți oameni aparținînd celor mai variate ramuri de activitate din țara noastră, și, prin aceasta, se satisface, treptat și în măsura forțelor de care dispunem, o necesitate viu simțită.

Ce trebuie să înțelegem prin „cultivarea limbii"? Ne-o spune cuvîntul „cultivare" (împreună cu întreaga lui familie lexicală) din atîtea alte formule în care apare: „prelucrare îngrijită și pe baze științifice a mijlocului celui mai important de înțelegere între membrii unei societăți".

Spre a-și atinge scopul pentru care a fost creat de-a lungul veacurilor și mileniilor, acest admirabil instrument de comunicare, la fel cu toate celelalte instrumente folosite de oameni, și mai mult decît ele, dată fiind importanța lui excepțională, trebuie mereu îmbunătățit și perfecționat. Îmbunătățirea și perfecționarea lui le realizează cei care îl folosesc: ei sînt în măsură să-și dea seama de lipsurile lui, fiindcă practica de fiecare moment, efortul depus pentru a-și exprima, în modul cel mai potrivit, conținutul de idei și de sentimente, le arată dacă și întrucît posibilitățile pe care le oferă limba la un moment dat corespund tuturor nuanțelor gîndirii și sensibilității lor.

Întreaga colectivitate lingvistică, prin însuși faptul că „vorbește", participă la această operă, grea și delicată, de perfecționare a limbii. Rolul de frunte îl joacă însă oamenii cultivați în sensul cel mai larg al termenului, în primul rînd aceia care întrebuințează limba și sub forma ei scrisă: scriitorii, oamenii de știință, ideologii, conducătorii diverselor organe administrative, actorii, oratorii, profesorii ș.a. Datorită presti-

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

giului de care se bucură în ochii maselor, toate aceste categorii de vorbitori servesc drept modele de limbă, vrednice de a fi imitate și, prin aceasta, ei influențează puternic asupra celorlalți membri ai colectivității lingvistice. Trebuie adăugați, între alții, specialiștii în probleme de limbă, autorii de gramatici și de studii lingvistice, care, din cauza preocupărilor lor științifice curente, sînt puși în situația de a studia limba și, prin urmare, de a lua atitudine față de diversele ei aspecte și totodată, la fel cu cei amintiți mai înainte, de a putea servi ca exemplu în ce privește modul cum utilizează ei limba în lucrările lor științifice.

Nu numai acest scop, înalt și mereu prezent în mintea noastră, trebuie realizat în practica de fiecare zi a limbii. Pentru atingerea lui, care, în primul rînd, cade, așa cum am mai spus, în sarcina unor anumite categorii de vorbitori, este necesară mai întîi îndeplinirea unei condiții, aparent modestă, în realitate tot atît de grea, dacă nu chiar mai grea, aceea a corectitudinii limbii. Această condiție trebuie s-o îndeplinească absolut toți vorbitorii, indiferent de gradul lor de cultură. Corectitudine înseamnă respectarea legilor structurii gramaticale, ale sistemului lexical și ale celui fonetic : întocmai ca legile după care se desfășoară fenomenele naturii și ale vieții sociale, legile limbii sînt legi obiective, există independent de voința oamenilor și, în consecință, aceștia trebuie să li se conformeze, cu riscul, în caz contrar, de a fi sancționați, nu pe cale „legală", e adevărat, ci pe cale „socială", care, dacă nu duce la pedepse propriu-zise, este totuși, în ce privește rezultatul, tot așa de eficace ca și cea „legală".

Mai cu seamă acest aspect al problemei „cultivării limbii" ne va preocupa, cel puțin o bună bucată de vreme, în îndeplinirea sarcinii pe care ne-am luat-o de a ajuta la îmbunătățirea și perfecționarea limbii noastre naționale. Și aceasta, pentru motivul, deja arătat, că corectitudinea limbii reprezintă o etapă obligatorie în drumul ei spre desăvîrșire, dar și din cauză că lipsurile cele mai grave în modul cum este folosită astăzi limba romînească se leagă de corectitudinea ei.

Constatarea o face oricine urmărește cu oarecare atenție scrisul nostru actual, sub diversele lui aspecte : opere literare, științifice și tehnice, periodicele de toate categoriile, presa cotidiană, traducerile ș.a. Țin să precizez că am în vedere limba producțiilor noastre scrise privită din punctul de vedere al regulilor gramaticale, lexicale și fonetice, fără a o compara cu limba scrierilor dintre cele două războaie sau din timpul ultimului război. Vreau să spun că aprecierile mele au caracter absolut, în sensul că mă refer la un model nu numai posibil, ci și real, adică realizat de către numeroși scriitori, oameni de știință, gazetari etc. Numai așa putem contribui la perfecționarea limbii literare, și nu pornind de la un nivel coborît, socotit drept unitate de măsură, pe care urmează să-l depășim, și cu aceasta să ne declarăm satisfăcuți.

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

Este indiscutabil că, în comparație cu trecutul nu prea îndepărtat, se scrie și se vorbește astăzi mai corect și mai bine. Faptul se datorește mișcării culturale deosebit de vii din țara noastră, la care participă atît direct, prin munca lor productivă, cît și indirect, prin folosirea roadelor acestei munci, un număr cu mult mai mare de oameni decît acum 15, 20 sau 30 ani. Dar tot atît de indiscutabil este și faptul că există foarte numeroși mînuitori ai limbii noastre, sub ambele ei aspecte, scris și vorbit, care, indiferent din ce cauză, dovedesc fie o slabă stăpînire e regulilor ei, fie o neglijare, uneori, poate, voită, a acestor reguli. În ambele cazuri se impune o intervenție urgentă din partea celor ce sezisează astfel de încălcări ale regulilor limbii, pentru a atrage atenția asupra lor și a ajuta pe cei greșiți să-și repare greșelile.

Preocupări de natura celor prezentate aici ne întîmpină și în alte țări. Cu prilejul sesiunii fostei Secții a VI-a a Academiei R.P.R. din primele zile ale lunii februarie 1955, cînd maestrul Mihail Sadoveanu a ținut două comunicări despre limba literară, am arătat că în cadrul Academiei de Științe a R.P. Ungare lucrează o ,,comisie pentru corectitudinea limbii'', sub președinția acad. Kodály Zoltán, care, deși muzician, se interesează, și s-a interesat totdeauna, foarte de aproape, de problemele limbii privite în special sub aspectul lor artistic.

Și dacă la vecinii noștri dinspre apus existența unei asemenea comisii nu surprinde pe aceia dintre noi care știu că lupta maghiarilor pentru puritatea limbii lor materne este de dată destul de veche, cum probează, între altele, revista *Magyar nyelvőr* (= păzitorul limbii maghiare), înființată în 1872, situația se prezintă aparent (dar numai aparent !) altfel în Uniunea Sovietică. În această uriașă țară, problema cultivării limbii constituie în ultima vreme preocuparea permanentă a tuturor oamenilor de cultură, în frunte cu lingviștii, filologii și scriitorii. În anul 1955 a apărut, sub egida Academiei de Științe a U.R.S.S., volumul ,,Voprosî kul'turî reci'', care, din chipul cum se prezintă, pare mai degrabă o revistă, întrucît poartă numărul de ordine 1 și cuprinde, pe lîngă articole cu conținut teoretic, cîteva ,,note'' cu caracter practic, referitoare la unele fapte mai mult ori mai puțin de amănunt. De altminteri, prefața anunță că e vorba de o ,,serie periodică'' intitulată ,,Probleme de cultivare a limbii'', în care se vor studia chestiuni atît generale, cît și speciale, în legătură cu ,,normarea limbilor literare în domeniul lexicului, stilisticii, gramaticii, pronunțării și terminologiei''. Acest prim volum a și fost recenzat, foarte pe larg și critic, în ,,Voprosî iazíkoznaniia'', V (1956), fasc. 1, p. 116-127, de către cunoscutul istoric al limbii ruse literare A. I. Efimov.

Și mai semnificativă, în sensul întreprinderii noastre, este hotărîrea Prezidiului Academiei de Științe a U.R.S.S. de a se înființa, pe lîngă Secția ei de ,,literatură și limbă'', o ,,comisie pentru corectitudinea și

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

puritatea limbii ruse", care își va începe munca în cursul acestui an și va fi alcătuită din filologi și scriitori. (Vezi „Izvestiia Akademii Nauk S.S.S.R.", Secția „literatură și limbă", XV [1956] p. 184.)

Noi ne limităm, deocamdată, la constituirea unui colectiv din colaboratori tineri ai Institutului de lingvistică din București, care a și început să lucreze, adunînd material din publicațiile de tot felul și ținînd ședințe săptămînale în vederea prelucrării materialului sub forma unor articole care vor apărea treptat în revista noastră. Ulterior vom veni, în fața Prezidiului Academiei R.P.R. și a Subsecției de știința limbii și literatură, cu propunerea de a se alcătui o comisie asemănătoare cu cele existente în R.P. Ungară și în Uniunea Sovietică.

★

În cele ce urmează voi prezenta, pe scurt și nu tocmai sistematic, cîteva aspecte ale problemei aici în discuție, așa cum le pune practica limbii noastre actuale. Mă folosesc, pentru exemplificare, de cîteva fapte culese mai mult la întîmplare.

Cu privire la lexic vom urmări foarte atent pe de o parte întrebuințarea justă a cuvintelor, sub raportul proprietății, iar pe de alta, apariția unor neologisme a căror necesitate obiectivă se dovedește a fi inexistentă, întrucît ele pot fi înlocuite, fără pagubă, prin cuvinte mai mult ori mai puțin vechi și devenite bun comun al unei mase mari de vorbitori.

Printre exemplele aparținînd primei categorii, citez două pe care le-am relevat și cu alt prilej : *aniversa(re)* și *comemora(re)*. Aceste două cuvinte au ajuns să însemneze la noi ceea ce nu însemnează în nici una dintre limbile care le posedă, și anume „*sărbători(re)*". Este drept că atît aniversările, cît și comemorările au totdeauna caracter festiv, dar aceasta nu ne dă dreptul să le considerăm sinonime cu „sărbătorire", și nici sinonime între ele. „Aniversare" însemnează „împlinirea unui anumit număr de ani", prin urmare nu putem spune, cum citim chiar în publicații ale Academiei R.P.R., *aniversarea a 50 ani*, ci *a cincizecea aniversare*... Cît despre *comemora(re)*, situația se prezintă și mai curios, din cauză că în folosirea lui se amestecă și *aniversa(re)*, ceea ce duce, cum am auzit, „cu urechile mele", în iulie 1954, cînd s-au împlinit 400 ani de la moartea lui Ștefan cel Mare, *comemorarea aniversării a 400 ani de la moartea lui Ștefan cel Mare*. Sinonimul romînesc vechi al acestui neologism este *pomeni(re)*, de unde urmează că nu se poate comemora o aniversare, ci un eveniment sau o personalitate intrate în istorie.

Verbul *a comunica* a căpătat, aș putea zice, în ultimul moment, căci faptul e de dată foarte recentă, un sens nou, foarte ciudat, și după cît se pare, deocamdată, numai în limbajul academic. Deoarece *comunicare* însemnează „lucrare științifică prezentată în fața unui for de specialiști",

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

verbul corespunzător s-a „contaminat" de la sensul substantivului, ajungînd sinonim (fără ca vorbitorul să-și dea seama) cu *a face o comunicare*. Am auzit astfel, în legătură cu sesiunile științifice ale Academiei R.P.R., ale institutelor de învățămînt superior etc., spunîndu-se *tov. N. a comunicat* (eventual *n-a comunicat*) *la ultima sesiune*, sau *au fost comunicate 20 de lucrări*, ba chiar *au fost comunicate 20 de comunicări*.

Celălalt aspect al lexicului, privitor la neologisme, se prezintă, poate în ciuda așteptărilor, mult mai complicat și de aceea mult mai grav. Se vorbește mereu de „limba populară" ca de principalul, dacă nu chiar unicul izvor de îmbogățire a limbii literare. Numeroși scriitori își aleg teme „populare", iar poeții imită adesea însăși versificația producțiilor populare. În consecință, criticii literari se arată foarte satisfăcuți și laudă, pe bună dreptate, aceste tendințe ale literaturii noastre actuale, fiindcă ele duc la apropierea tot mai strînsă dintre scriitori și mase. Din păcate, felul de a scrie al multor critici, mai ales tineri, nu dovedește de loc din partea lor dorința, pe care o elogiază la scriitori, de a se apropia de mase. Am impresia că scrisul „radical" reînvie mai cu seamă sub pana criticilor noștri, care ne întorc astfel înapoi la epoca dintre cele două războaie. Teama (care e adesea o incapacitate) de a scrie simplu, precum și, înainte de toate, dorința de a „epata" (într-o vreme trebuiau epatați burghezii, care acum au cam dispărut) fac adevărate ravagii printre publiciștii noștri actuali.

Iată o serie de exemple[1]: *trezorieri* (ai propriei noastre bucurii); *aureolîndu-i* (ca roade fi ești ale pămîntului . . .); (să dea) *amprentă* (artistică); (încercare de definire a) *indefinibilului* (dintr-un articol apărut în „Contemporanul", 23 sept. 1955, p. 3); (cugetare) *opresantă*; (grozava) *angoasă*; (Gérard de Nerval) *tenebrul* (văduvul și nemîngîiatul); (popoarele) *n-au tezaurizat* (numele acelor . . .); (incompatibilă cu) *impasivitatea* . . . („Gazeta Literară", 1 sept. 1955, p.1-2); *perisabil* (*ibid.*, 1 dec. 1955, p.1); (reportajele care) *prefigurează* („Țara de piatră" . . .) (*ibid.*, 15 dec. 1955, p.1); (cu fruntea) *cupată* (*ibid.*, 22 dec. 1955, p.7); (Chipul tău maur cu profil) *gitan* (*ibid.*, 29 dec. 1955, p.6); (s-a călit) *moriacul* (Adam Jora) („Contemporanul", 23 dec. 1955, p.1); *nonșalanță* („Gazeta Literară", 21 iulie 1955); *să reliefez coordonatele* (*ibid.*, 25 aug. 1955, p.2); (personalitatea sa) *polivalentă* (*ibid.*, p.6); *caricare*; (eroi) *rizibili*; (o oarecare) *reducție*; *multitudinea* (de planuri); (trăsături) *caracterologice* (*ibid.*, 11 august 1955); lua apărarea țăranilor martiri) *clamînd* (că . . .) (*ibid.*, 8 martie 1956, p.1); (în chip) *pasager*; (spectatorii) *vor viziona* (. . . piese

[1] Le dau, mai totdeauna, în context, fiindcă nu atît folosirea „în sine" a neologismelor, cît mai ales îmbinarea lor împreună cu alte cuvinte mi se pare semnificativă pentru starea de spirit a celor ce le întrebuințează.

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

românești); *contemporaneitate* (*ibid.*, 15 sept. 1955, p. 1); *gestică* (= gesturile unui dirijor muzical, „Contemporanul", 13 ian. 1956).

Se observă și tendința contrară, aceea de a recurge cu orice preț la cuvinte „neaoșe", considerate superioare din punctul de vedere al efectului artistic. Dacă folosirea abuzivă a neologismelor rare sau barbare caracterizează scrisul „radical", preferința, la fel de vizibilă și de criticabilă, pe care o întîlnim adesea împreună cu cealaltă la unul și același publicist, constituie o trăsătură caracteristică a scrisului „frumos" și „neaoș".

Acum cinci ani, tov. L. Răutu făcea constatarea că unii poeți întrebuințează subst. *ortac* mai des decît vorbitorii graiului în care acest cuvînt este ca să zic așa acasă la el. O constatare asemănătoare se poate face acum cu privire la *bineț*e: sînt scriitori în limba cărora nu mai există *bună ziua*, (*hai*) *noroc*! etc., pentru motivul că sinonimul (presupus!) *bineț*e „face foarte frumos", chiar atunci cînd apare împreună cu formulele de salutare obișnuite. Iată un citat: *Bună vreme și noroc*! *Am dat bineț*e *și-am sărit lîngă căruțaș* („Gazeta Literară", 18 aug. 1955, p.6); *Dă bineț*e *și primește bineț*e (*ibid.*, 5 apr. 1956).

La fel se explică folosirea, pînă la refuz, a lui *a îndrăgi*, *a înmiresma*, *a îngemăna*, *a înmănunchea* ș. a. De ex.: *înmănunchind cele mai frumoase creații ale poetului* . . . („Romînia Liberă", 16 aug. 1955, p. 2; pe aceeași pagină apare încă o dată acest verb într-o construcție perfect similară); *Chipul lui Bălcescu se îngemănează* . . . *cu imaginea poporului* („Gazeta Literară", 1 sept. 1955, p. 2); *mirosurile îngemănate care constituie urzeala atmosferei lor* („Veac Nou", 10 febr. 1956). Deopotrivă de preferat este *a făuri*: *Cu ajutorul tov. M. și K. s-a făurit dispozitivul* („Contemporanul", 12 august 1955, p. 1); *făurirea unei culturi noi* (*ibid.*, p.4). Acest cuvînt și familia lui sună așa de frumos, încît se ajunge la o etimologie populară, care transformă pe *făurar*, numele popular al lunii februarie (urmaș direct al lat. *februarius*), într-un sinonim al lui *făuritor*. Este cazul culegerii de versuri a lui Cicerone Theodorescu intitulată *Făurari de frumusețe*[1].

Goana după „noutăți", într-un sens ori altul, duce la creații lexicale imposibile sau cel puțin dubioase. Posibilitatea pe care o oferă limba noastră contemporană de a forma verbe noi cu ajutorul sufixului *-iza* este folosită pînă dincolo de limitele îngăduite, judecînd după situația din momentul de față. Verbe ca *absolutiza*, *relativiza*, *unilateraliza*, *paraleliza* și altele asemenea, foarte numeroase, nu văd cum își pot justifica în mod serios existența.

Se creează verbe de la false participii, adică de la adjective cu aspect morfologic participial. Astfel în poezia unui foarte tînăr favorit al muzelor (v. „Gazeta Literară", apr. 1956, p.1) am dat peste cuvîntul *leind*, care nu

[1] *Făurar*, cu sensul de „fierar, potcovar", dat de *Dicționarul Academiei* din două izvoare literare, constituie o raritate și în orice caz nu se poate lega logic de substantivul *frumusețe*.

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

poate fi (teoretic vorbind !) decît gerunziul unui verb *a lei*, inexistent, firește, în limba romînească, „creat" de la *leit* (*e leit tată-său* „seamănă ca două picături de apă cu tată-său"), după modelul lui *poleit*, participiu (real, acesta !) al lui *a polei*.

Şi alte părți de vorbire iau naștere ca prin farmec sub stiloul tinerilor noştri publiciști şi scriitori. De pildă : (viziune) *apoteotică* ; (judecată) *apreciativă* ; (caracter) *constatativ* ; *inevitabilitate* ; (date) *fructificabile* ; *romanțiozitate* ; *lucragiu* („autor de prelucrări", „Gazeta Literară", 24 mai 1956, p.7)[1].

În domeniul gramaticii, cele mai numeroase abateri de la normele limbii noastre aparțin sintaxei. Notez, între altele, înlocuirea foarte frecventă a lui *care* prin *ce*, a pronumelui personal (cu valoare posesivă) *al lui*, *al ei* prin *al său*, schimbarea funcțiunii părților vorbirii (cu urmări, adesea inevitabile, de natură morfologică), răspîndirea aş zice vertiginoasă a dativului în locul construcțiilor prepoziționale, lipsa acordului gramatical, inversiunile nefirești etc. Toate aceste aspecte vor fi discutate în articole speciale, pe baza unui material bogat şi variat de fapte. Dau aici două exemple, pe care, poate, nu le vor fi înregistrat sau nu le vor înregistra colaboratorii noştri : *terene haose* ; *întocmai Smarandei* („Contemporanul" 30 aprilie 1954, p. 4).

Vom acorda o atenție deosebită şi aspectului stilistic, în sens larg (frazeologie şi stil propriu-zis), cu atît mai mult, cu cît sub acest aspect scrisul nostru actual prezintă slăbiciuni esențiale, despre care cititorii noştri şi-au putut face un uşor început de informare cu ajutorul unora dintre exemplele date pînă aici. În special publicistica în domeniul criticii oferă foarte des prilejul de a interveni energic, pentru motivul că stilul multora dintre tinerii noştri critici amintește, uneori, fără voie (chiar fără voia cititorilor !), beția de cuvinte de odinioară, în alt sens şi mai atenuată, e adevărat, dar nu mai puțin reală[2]. Va trebui să luptăm şi împotriva clişeelor stilistice, chiar (poate mai ales) dacă ele par înrădăcinate. Mă gîndesc, de pildă, la formule ca *a aduce un aport*, *a da un randament*, *a fi de un real folos*, *a lua o pauză*, *a traduce în viață* ş.a. Un clişeu considerat „savant" şi de aceea cultivat în mod special astăzi, după o eclipsă destul de îndelungată, este *la modul . . .* : *la modul stilistic*, *la modul alegoric* ş. a.

În sfîrşit, nu vom trece cu vederea nici ortografia şi punctuația. Cu privire la cea dintîi constată, cred, oricine că noua ortografie, care,

---

[1] Nuanța peiorativă este clară şi poate plăcea, dar datorită asociației de idei, nu „creației" lingvistice, care are la bază alt cuvînt (*a lucra*) decît cel vizat, prin noțiunea respectivă (*a prelucra*), de către autor şi suferă din punctul de vedere al felului cum se formează cuvinte noi cu ajutorul sufixului *-giu*.

[2] Iată cîteva mostre dintr-un articol apărut în „Gazeta Literară" cu data de 16 iunie 1955 : *Personajul central . . . Semnifică tocmai forța . . . , îi repugnă zgomotosul, discursivitatea . . . poeta ocolește declamatoriul şi falsul patetism ; prietenie atemporalizată şi aspațializată ; . . . par acum mai puțin reticente ; una din marile reuşite ale poetei ; Poeta se vrea şi combatantă.*

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)

respectată destul de strict imediat ce a devenit oficială și un timp după aceea, este în momentul de față o adevărată cenușăreasă a publicisticii noastre. Atenția care i se acordă este așa de redusă, încît au putut apărea în „Scînteia", gazetă foarte îngrijit scrisă, un titlu ca acesta: *Drumuri printre aștrii* (nr. de la 17 aug. 1955, p.1), sau cu prilejul celei de-a 60 aniversări a tov. C. Pîrvulescu, *a-ți adus*.

Pentru ca munca pe care o începem să dea roadele așteptate, avem nevoie de ajutorul cititorilor noștri. Ei pot și trebuie să semnaleze abateri și greșeli de felul celor arătate aici și, pe lîngă aceasta, pot și trebuie să intervină în discuție ori de cîte ori nu sînt de acord cu punctul nostru de vedere. Facem apel, în primul rînd, la mînuitorii condeiului de toate categoriile, în frunte cu scriitorii și oamenii de știință, apoi la membrii corpului didactic, care, prin profesia lor, sînt puși mereu în situația de a face constatări asemănătoare cu ale noastre. În felul acesta devine posibil schimbul de păreri și, drept consecință logică, se creează posibilitatea de a evita aprecierile mai mult ori mai puțin personale, inevitabile oa ecum atunci cînd discuția se duce într-un cadru prea restrîns ca număr de participanți.

Deși, poate, de prisos, țin să precizez că atitudinea noastră față de ceea ce reprezintă (sau ni se pare că reprezintă) abateri de la regulile gramaticale etc., ca și de la cele estetice ale limbii noastre, nu va fi determinată de criterii puriste sau didactice, cum ar putea crede mai ales oamenii care își închipuie că vorbirea și scrisul trebuie lăsate „în voia lor", fără supraveghere și control din partea altora. În calitatea noastră de lingviști, știm că limba este un produs social, că ea se dezvoltă în strînsă legătură cu societatea, modificîndu-și fără întrerupere aspectul prin apariția unor fapte și chiar a unor reguli noi. Așa stînd lucrurile, vom face deosebirea de rigoare între adevăratele inovații, rezultat al legilor ei de dezvoltare, cu șanse de a se răspîndi, și simplele abateri sau greșeli, datorite ignoranței, neglijenței, dorinței de a „crea" cu orice preț, de a „epata" etc. Ne dăm seama că această operație este grea, delicată și nu lipsită de riscuri. De aceea rugăm pe cititori să ne ajute, în toate felurile, spre a duce la bun sfîrșit o muncă pe care o socotim absolut necesară pentru îmbunătățirea și perfecționarea limbii noastre naționale.[1]

---

[1] După redactarea acestui articol am luat cunoștință de existența unor preocupări asemănătoare cu ale noastre în R. D. Germană, unde a apărut, în 1955, un volumaș subtitlul, semificativ, de „Apărarea limbii germane" („Verteidigung der deutschen Sprache". Berlin 1955, de F. C. Weiskopf). Trebuie înregistrată de asemenea inaugurarea rubricii „Cronica limbii literare" în „Viața Romînească", începînd cu nr. 6 pe anul curent.

BDD-A10332 © 1956 Editura Academiei
Provided by Diacronia.ro for IP 216.73.217.42 (2026-11-16 16:58:27 UTC)